



POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ



Полтава
2022

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ, 3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

Ракосій В. О., Стрілець В. Ю.

Застосування SWOT-аналізу для визначення
рівня конкурентоспроможності підприємства:
досвід компанії «Walmart Inc.» 122

Рубан Л. В., Флегантова А. Л.

Сутність поняття конкурентоспроможності
в умовах глобалізації..... 127

Цимбаленко В. А., Стрілець В. Ю.

Особливості міжнародної маркетингової
стратегії ТНК в сучасних умовах 131

Яременко А. І., Стрілець В. Ю.

Світові тренди прямого іноземного
інвестування: досвід для України 135

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ**

Освітня програма «Облік і аудит»

Гурник В. Р., Мілька А. І.

Бухгалтерський облік як інформаційна система
податкових розрахунків з бюджетом..... 141

Довбенко О. Р., Мілька А. І.

Підходи науковців до визначення
поняття «Основні засоби» 144

Кожухар Р. Ю., Мілька А. І.

Економічна сутність і зміст категорії «Доходи» 149

Колесова О. І., Мілька А. І.

Економічна сутність нематеріальних активів для цілей
управління інноваційним розвитком підприємства 154

Різніченко Т. С., Мілька А. І.

Класифікація рівнів суттєвості при виконанні завдань
з аудиту виробничих запасів підприємства 161

КЛАСИФІКАЦІЯ РІВНІВ СУТТЄВОСТІ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ З АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

*Різніченко Т. С., магістр спеціальності Облік і оподаткування
освітня програма «Облік і аудит»*

*Мілька А. І., к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтер-
ського обліку і аудиту*

Анотація. Обґрунтовано, що суттєвість при виконанні завдань з аудиту виробничих запасів підприємства є комплексним поняттям і має розглядатися як: гранично допустимий розмір викривлення суми, класифікації, подання або розкриття інформації про виробничі запаси у фінансовому звіті; додатковий критерій для планування спеціальних аудиторських процедур, пов'язаних з інвентаризацією виробничих запасів; критерій, який визначає необхідність модифікації думки аудитора у звіті (висновку) незалежного аудитора та вибору типу такої модифікації. Представлено власну класифікацію рівнів суттєвості при виконанні завдань з аудиту виробничих запасів підприємства.

Ключові слова: аудит, виробничі запаси, класифікація, Міжнародні стандарти аудиту, рівень суттєвості.

Abstract. It is substantiated that materiality when performing the tasks of the audit of production stocks of the enterprise is a complex concept and should be considered as: the maximum permissible amount of distortion of the amount, classification, submission or disclosure of information about production stocks in the financial report; an additional criterion for planning special audit procedures related to the inventory of production stocks; a criterion that determines the need to modify the auditor's opinion in the independent auditor's report (conclusion) and the choice of the type of such modification. Our own classification of levels of materiality when performing tasks on the audit of production stocks of the enterprise is presented.

Keywords: audit, production stocks, classification, International auditing standards, level of materiality.

Постановка проблеми. Незважаючи на чіткість та зрозумілість мети застосування концепції суттєвості відповідно до

МСА чітких класифікацій рівнів суттєвості при виконанні завдань з аудиту запасів підприємства поки що не існує.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблеми визначення рівня суттєвості та її застосування в процесі аудиту фінансової звітності підприємства та формування Звіту (висновку) незалежного аудитора започатковано в працях вітчизняних науковців, як Редько О. Ю., Кулагін О. А., Редько К. О. [2], Роева О. С. [3] та ін.

Формулювання мети. Запропонувати та охарактеризувати класифікаційні ознаки рівнів суттєвості при виконанні завдань аудиту виробничих запасів підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження науковців щодо розкриття сутності «суттєвості», класифікації рівнів суттєвості представлені в контексті завдань аудиту фінансової звітності. До завдань з аудиту слід віднести наступні види завдань: завдання з аудиту фінансової звітності підприємства; завдання з аудиту достовірності інформації фінансової звітності підприємства, у тому числі: завдання з аудиту окремої форми фінансової звітності підприємства, статті фінансової звітності підприємства.

Нині, особливим попитом користуються у керівників суб'єктів господарювання завдання з аудиту виробничих запасів та їх окремих видів. Виділення виробничих запасів як об'єкту аудиту дає можливість спростити роботу аудитора, оскільки його увага сконцентрована на вузькому колі господарських операцій з обліку виробничих запасів підприємства. Але, застосування МСА, що регламентують питання, пов'язані з проведення завдань з аудиту фінансових звітів, викликають проблеми при їх практичному застосуванні в процесі виконання завдань з аудиту окремих форм, статей фінансової звітності підприємства, рахунків, і це, зокрема, стосується класифікації рівнів суттєвості.

Ретельний аналіз МСА дозволив авторам виділити особливості у визначенні рівня суттєвості при виконанні аудиту запасів підприємства:

МСА 805 «Особливі положення щодо аудитів окремих фінансових звітів та окремих елементів, рахунків або статей фінансового звіту» – рівень суттєвості визначається до фінансової звітності, або до виробничих запасів підприємства;

МСА 450 «Оцінювання викривлень, виявлених під час аудиту» рівень суттєвості визначається як кількісними, так і якісними викривленнями;

МСА 450 «Оцінювання викривлень, виявлених під час аудиту» – рівень суттєвості визначається як викривлення інформації про виробничі запаси у фінансовій звітності підприємства, тобто розбіжність між відображеною сумою, класифікацією, поданням або розкриттям статті у фінансовому звіті та сумою, класифікацією, поданням або розкриттям інформації, які є обов’язковими для цієї статті відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування;

рівні суттєвості можуть бути деталізовані залежно від того, чи виконується завдання з аудиту виробничих запасів підприємства як окреме завдання, або як додаткове завдання – одночасно із аудитом фінансової звітності підприємства (рис. 1).



Рисунок 1 – Класифікація рівнів суттєвості при виконанні завдань з аудиту виробничих запасів підприємства

Джерело: складено авторами за [1; 3, с. 84].

Загальна стратегія аудиту виробничих запасів підприємства як окремого завдання передбачає, що аудитор відповідно до:

МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту» повинен встановити суттєвість в цілому, яку слід розглядати як на рівні фінансової звітності підприємства, так і на рівні загальної інформації про виробничі запаси; суттєвість для виконання аудиторських процедур для оцінки ризиків суттєвого викривлення та визначення змісту, часу виконання й обсягу подальших аудиторських процедур; МСА 450 «Оцінювання викривлень, виявлених під час аудиту» суму, нижчу за яку викривлення можна вважати незначними, для виокремлення викривлень, які не потрібно акумулювати.

Отримання у достатньому обсязі аудиторських доказів стосовно наявності та стану виробничих запасів підприємства передбачені лише в тому випадку, якщо виробничі запаси підприємства є суттєвими для фінансової звітності.

При проведенні аудиту виробничих запасів як окремого завдання, аудитор повинен обов'язково приймати участь в інвентаризації виробничих запасів підприємства, адже вони розглядаються як самостійний об'єкт.

Крім того, необхідно звернути увагу на те, що при проведенні аудиту виробничих запасів підприємства в рамках аудиту фінансової звітності, аудитор може визначити рівень або рівні суттєвості, що застосовуватимуться до господарських операцій з обліку виробничих запасів, залишків на рахунках та розкриття інформації про виробничі запаси, якщо для них існують викривлення, нижчі від рівня суттєвості, прийнятого на рівні фінансової звітності в цілому і впливають на управлінські рішення користувачів. Також, різні рівні суттєвості при виконанні завдань з аудиту виробничих запасів підприємства можуть бути визначені для окремих видів, груп, підгруп виробничих запасів.

Отже, комплексний підхід до класифікації рівнів суттєвості при виконанні завдань з аудиту запасів підприємства дозволить забезпечити достовірну інформацію для формування звіту (висновку) незалежного аудитора.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016–2017 років. Частина III [Електронний ресурс]. URL: <https://www.apu.net> (дата звернення: 12.11.2022).
2. Редько О. Ю., Кулагін О. А., Редько К. О. Суттєвість у практиці професійного аудиту : практ. посіб. Київ, 2010. 24 с.

3. Росва О. С. Підходи до розрахунку рівня суттєвості при виконанні завдань з аудиту запасів. *ECONOMICS: time realities*. № 1(41), 2019. С. 81–87.

УДК 657.446

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

*Терещук Р. Ю., магістр спеціальності Облік і оподаткування
освітня програма «Облік і аудит»*

*Прохар Н. В., к. е. н., доцент, доцент кафедри бухгалтер-
ського обліку і аудиту*

Анотація. У статті визначено необхідність та обґрунтовано доцільність здійснення підприємствами імпорту товарів, особливо в період воєнного стану в Україні. Досліджено й охарактеризовано юридичні підтвердження фактів здійснення експортно-імпортних операцій, розглянуто перелік та зміст документів, які використовуються при документуванні господарських операцій, розглянуто реквізити цих документів. Виявлено проблеми документального оформлення експортно-імпортних операцій та обґрунтовано необхідність спрощення такого процесу з метою підвищення його аналітичності та зростання оперативності розмитнення вантажів.

Ключові слова: експортно-імпортні операції, інвойс, іноземна валюта, контракт, митна документація.

Abstract. The article defines the necessity and substantiates the expediency of enterprises importing goods. The list and content of the documents used in documenting operations on the import of goods were considered, and the details of these documents were considered. The problems of documenting export-import operations have been identified and the need to simplify such a process has been substantiated.

Keywords: export-import operations, invoice, foreign currency, contract, customs documentation.

Постановка проблеми. У контексті розвитку світової економіки, що характеризується інтеграцією і зростаючою глобаліза-